

ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

«Όσα λέει ο πίνακας»

ιστορίες μέσα από τα έργα του Νίκου Χατζηκυριάκου-Γκίκα

Διδάσκουσα: Μαρία Πλουσίου

22.2.2025

Μπορεί ένας
πίνακας, να μας
μιλήσει;



σταθμοί στη διδασκαλία μου

Προσεγγίσεις και Μέθοδοι
Διδασκαλίας της Ελληνικής ως
δεύτερης/ξένης γλώσσας



Διδασκαλία σε διαφορετικές
ηλικιακές ομάδες και προφίλ

Θεωρίες Μάθησης
στη διδασκαλία των ξένων
γλωσσών



Διδασκαλία της Ελληνικής
ως δεύτερης/ξένης γλώσσας
Πανεπιστήμιο Λευκωσίας

Εικόνες: Πλουσίου Μαρία

Ποίηση



Έντεχνος
Συλλογισμός



Δραματοποίηση

Διγλωσσία/ Πολυγλωσσία
Κατάκτηση γλώσσας στην
προσχολική ηλικία



Διαφοροποιημένη
Διδασκαλία

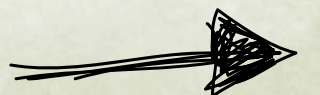
Εκπαίδευση
Ενηλίκων

Τραγούδι, μουσική
και караόκε



Arts in Education
& Cultural Settings
King's College

ΤΑΜΕ!



Γιατί να αξιοποιήσω
έναν πίνακα
στη διδασκαλία της
γλώσσας;



Οι απαντήσεις
των συμμετεχουσών/
συμμετεχόντων στην
επόμενη διαφάνεια



Μια εικόνα είναι χίλιες
λέξεις ή μήπως 2-3 που
τις βγάζουμε με το
τσιγκέλι;



1. Ενίσχυση της μαθησιακής εμπειρίας και διαδραστικότητα

- Για να γίνει το μάθημα πιο ελκυστικό.
- Γιατί είναι ένας ενδιαφέρων τρόπος, που ξεφεύγει από τα τετριμμένα.
- Γιατί το μάθημα γίνεται πιο διαδραστικό, αποκτά άλλο ενδιαφέρον για τους μαθητές, υπάρχει μεγαλύτερη αλληλεπίδραση.
- Διότι το μάθημα έτσι γίνεται πιο παραστατικό και ζωντανό.
- Είναι ένας πρωτότυπος τρόπος να κινητροδοτήσω και να αυξήσω το ενδιαφέρον των μαθητών καθώς και τον βαθμό ενδιαφέροντός τους.

2. Διασύνδεση γλώσσας και τέχνης

- Γιατί ο πίνακας παίρνει ζωή μέσα από τη γλώσσα.
- Για να μάθουν οι μαθητές μου για την ελληνική τέχνη και τον πολιτισμό.
- Γιατί είναι ο ιδανικός τρόπος να συνδυάσει ο διδάσκων τη διδασκαλία της ελληνικής με την ελληνική τέχνη και κουλτούρα.
- Γιατί αφενός γνωρίζουν την ελληνική ζωγραφική.

3. Έκφραση συναισθημάτων και δημιουργικότητα

- Η γλώσσα είναι έκφραση συναισθημάτων.
- Η τέχνη γεννά συναισθήματα!
- Για να υπάρξει ελεύθερη έκφραση όλων των μαθητών.
- Δίνει τη δυνατότητα στον μαθητή να εκφραστεί ελεύθερα χωρίς αυστηρή καθοδήγηση.
- Ενίσχυση της φαντασίας και δημιουργικότητας των μαθητών.
- Κεντρίζει το ενδιαφέρον και σε παιδιά που ασχολούνται με την τέχνη.

4. Ανάπτυξη γλωσσικών δεξιοτήτων

- Μπορώ να καλλιεργήσω τον προφορικό λόγο.
- Παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου.
- Μέσα από έναν πίνακα τα παιδιά μπορούν να ελέγξουν το λεξιλόγιό τους.
- Διότι είναι τρόπος ενεργοποίησης και ενδυνάμωσης του προφορικού λόγου που επιτρέπει στους μαθητές να εκφραστούν.

5. Διαφοροποιημένη διδασκαλία και κριτική σκέψη

- Δίνει δυνατότητα διαφοροποιημένης διδασκαλίας.
- Διότι η τέχνη είναι κοινό στοιχείο για όλους τους λαούς.
- Γιατί δίνει έναυσμα για συζήτηση.
- Προάγει την κριτική σκέψη.

6. Σύνδεση με τα προσωπικά ενδιαφέροντα και βιωματική μάθηση

- Μέσα από τη ζωγραφική παίρνουμε πολλές απαντήσεις για την ψυχολογία των μαθητών μας.
- Για να γίνει πιο βιωματική η διδασκαλία, ο μαθητής να συνδέσει το μάθημα με τα προσωπικά του ενδιαφέροντα ή απόψεις ως προς την τέχνη.
- Αυτή η κατηγοριοποίηση δείχνει ότι η αξιοποίηση της τέχνης στη διδασκαλία της γλώσσας εμπλουτίζει τη μαθησιακή εμπειρία, ενισχύει τη δημιουργικότητα και την έκφραση των μαθητών, ενώ παράλληλα προάγει την κριτική σκέψη και τη διαθεματική προσέγγιση.

Γιατί επέλεξα τον Νίκο Χατζηκυριάκο-Γκίκα;

αγάπη για τη φύση
και την αρχιτεκτονική



Μεταξύ γεμάτων, 1953

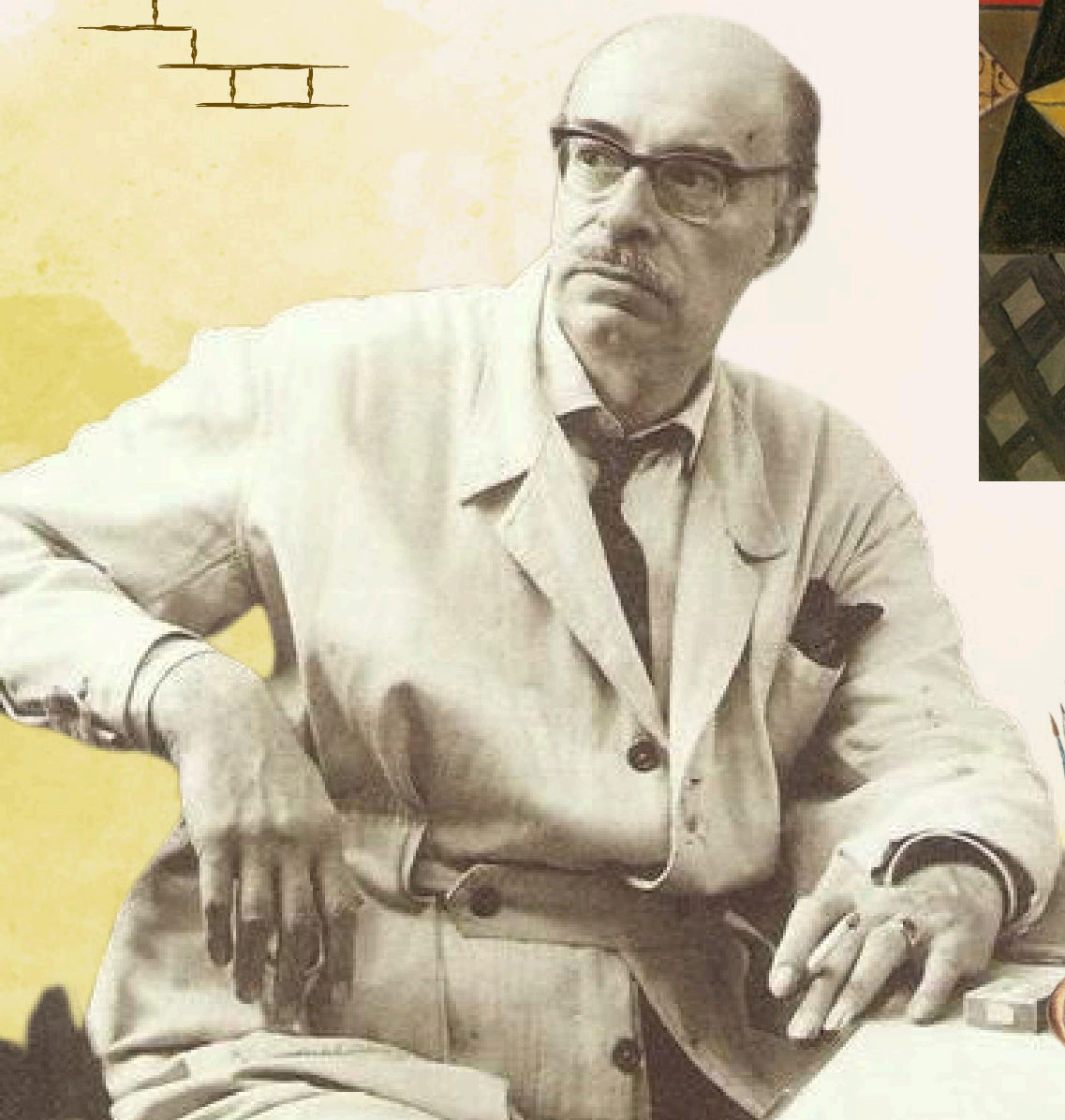


μελέτη βιβλιογραφίας

Χατζηκυριάκος-Γκίκας, Ν. (1996).
Το χαλί όπου παίζαμε ήτανε κόκκινο. Αθήνα: Ίκαρος



ταξίδια-επιρροές
από άλλους πολιτισμούς





«Όσα λέει ο πίνακας»

εργαστήρι για παιδιά

Στην πειραματική εφαρμογή του εργαστηρίου συμμετείχαν

- το σχολείο Leibniz-Montessori που βρίσκεται στο Dusseldorf, στη Γερμανία, \
- το Heritage School στην Κύπρο
- και το ιστορικό Ζωγράφειο Γυμνάσιο-Λύκειο στην Κωνσταντινούπολη.

σεμινάριο για εκπαιδευτικούς

29 χώρες

240

συμμετοχές



Artful Thinking - Έντεχνος Συλλογισμός

Εντοπισμός της
Πολυπλοκότητας

Διατύπωση
ερωτημάτων
και διερεύνηση

Παρατήρηση-
Περιγραφή

Διερεύνηση
Εναλλακτικών
Επιλογών

Σύγκριση
& Σύνδεση

Συλλογισμός-
Αιτιολόγηση

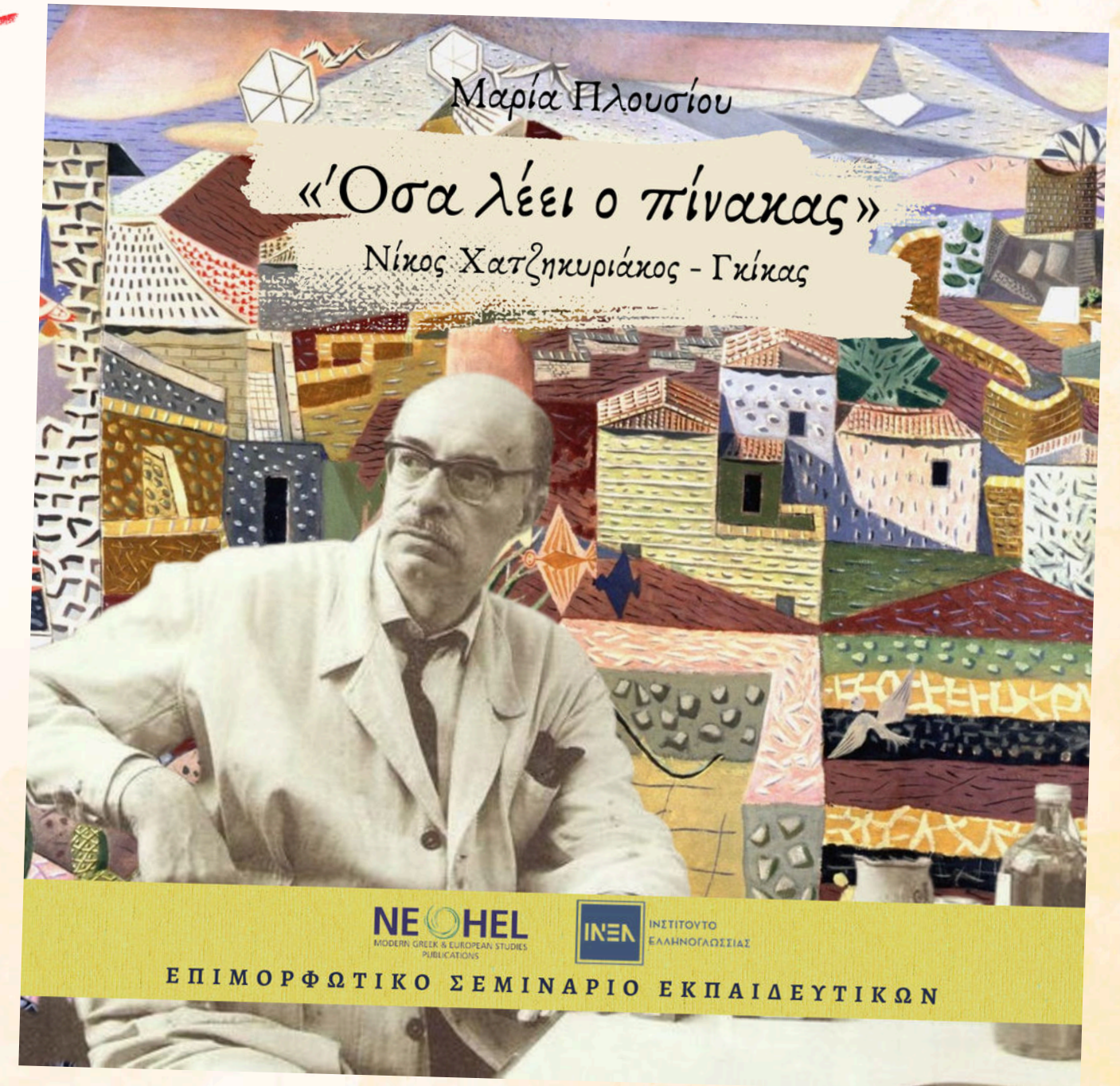
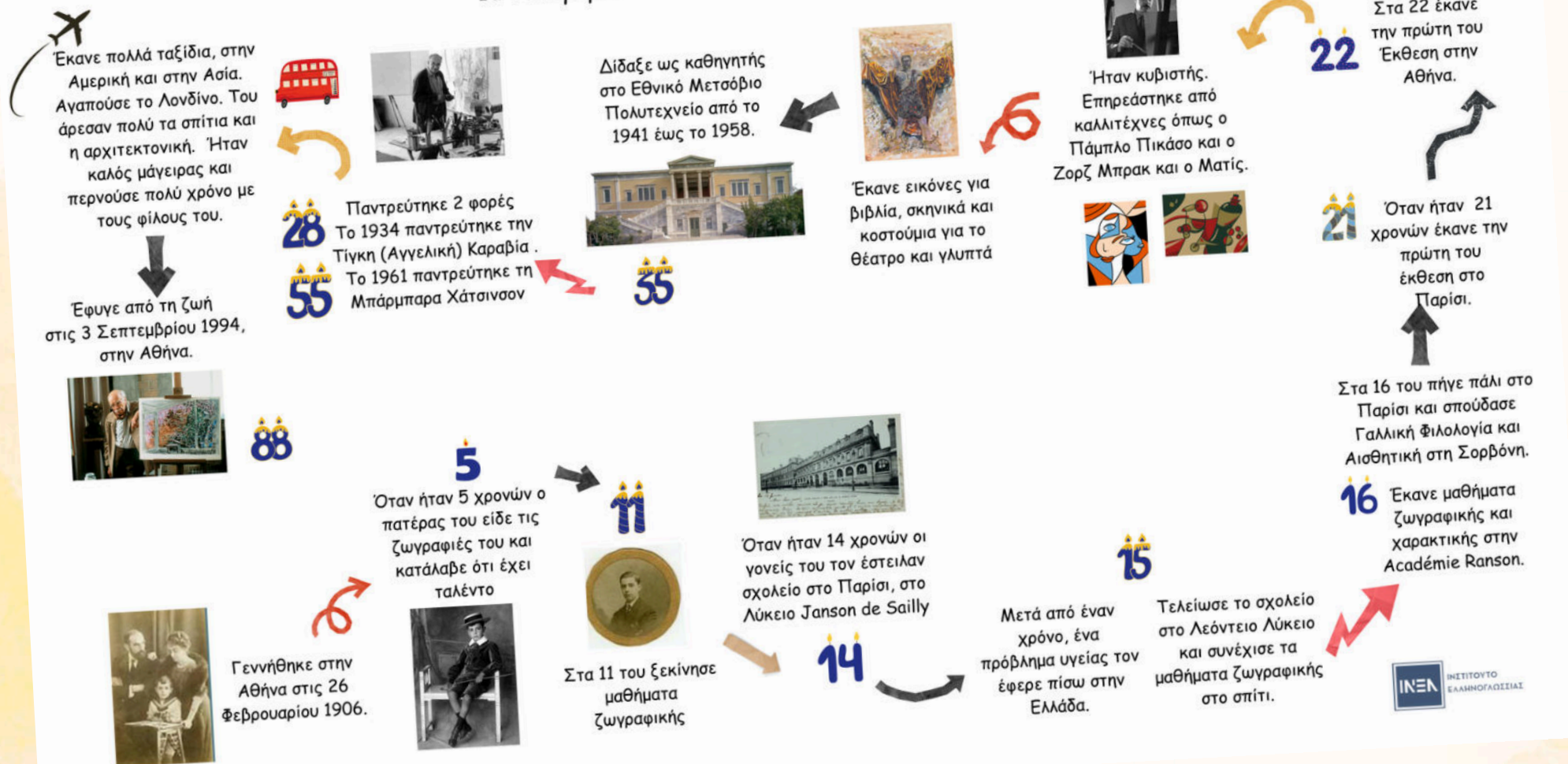
Περισσότερα για τον Έντεχνο
Συλλογισμό (Artful Thinking) βλέπε:

Tishman, S., Palmer, P., & Ritchhart,
R. (2006). Artful thinking: Final report
submitted to Traverse City Area Public
Schools (Project Zero).



Γραφικός Οργανωτής-Υλικό

Η διαδρομή του Νίκου Χατζηκυριάκου-Γκίκα



Οι απορίες των παιδιών...

"Το μικρό παιδί που ζωγράφιζε τα όνειρά του"

- Τι πρόβλημα υγείας είχε όταν ήταν μικρός;
- Πώς λεγόταν οι γονείς του;
- Για ποια βιβλία ζωγράφισε εικόνες;
- Σε τι ηλικία ζωγράφισε τον πρώτο του πίνακα;
- Ποια ζωγραφιά έδειξε στον πατέρα του και ο πατέρας του κατάλαβε ότι έχει ταλέντο;
- Ήξερε ότι θα κάνει όλες αυτές τις ζωγραφιές και θα γίνει μεγάλος ζωγράφος;

"Ταξιδιώτης στον κόσμο της τέχνης"

- Γιατί πήγε στο Παρίσι και όχι σε άλλο μέρος;
- Πού ταξίδεψε;
- Γιατί από όλα τα επαγγέλματα ήθελε να γίνει ζωγράφος;
- Αν δεν είχε ταλέντο στη ζωγραφική, τι θα έκανε; Είχε άλλο ταλέντο;
- Επηρέαστηκε από άλλους καλλιτέχνες. Αυτός επηρέασε άλλους καλλιτέχνες;
- Σε ποιο θέατρο έκανε σκηνικά και δούλεψε;

"Το μαγικό του πινέλο"

- Ποιος ήταν ο πιο διάσημος πίνακάς του;
- Ποιος ήταν ο αγαπημένος του πίνακας;
- Πού βρίσκονται τώρα οι ζωγραφιές του;
- Ζωγράφισε ποτέ τον Ναπολέοντα;
- Με τι υλικά ζωγράφιζε;
- Πόσον καιρό του έπαιρνε για να ζωγραφίσει έναν πίνακα;



"Περισσότερα ερωτήματα"

- Είχε παιδιά;
- Γιατί δεν έκανε παιδιά;
- Δύο φορές παντρεύτηκε και δεν έκανε παιδιά;
- Ποια ήταν η αγαπημένη του χώρα;
- Ποιο ήταν το αγαπημένο του χρώμα;
- Είχε χόμπι;
- Έκανε σπορ;
- Τι σκεφτόταν για το μέλλον και για εμάς σήμερα;
- Ποια ήταν η αιτία θανάτου του;/Πώς πέθανε;

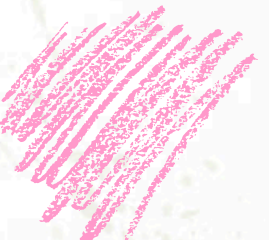


Ας συλλογιστούμε "εντέχνως"...

Τι θα ήθελα εγώ ως εκπαιδευτικός να γνωρίζω για τον καλλιτέχνη;


Πώς θα συνδέσω τις πληροφορίες για τον καλλιτέχνη με το έργο του και τις ρουτίνες του Artful Thinking;



Γενικοί Στόχοι:



- Να γνωρίσουν στοιχεία του έργου και της ζωής του Χατζηκυριάκου-Γκίκα (καλλιέργεια εικαστικού γραμματισμού)
 - Να παρατηρήσουν έργα τέχνης μέσα από διαφορετικές οπτικές γωνίες και να αναπτύξουν δεξιότητες περιγραφής και ανάλυσης (καλλιέργεια οπτικού γραμματισμού)
 - Να αναπτύξουν τη φαντασία και τη δημιουργικότητά τους μέσα από τη συγγραφή ιστοριών εμπνευσμένων από τους πίνακες του καλλιτέχνη (καλλιέργεια αισθητικού γραμματισμού).
- 
- 
- 

Κριτήρια επιλογής έργων:

- Να περιέχουν στοιχεία που να βοηθούν τα παιδιά να συνδεθούν μαζί τους
 - Να έχουν αφηγηματική δυναμική
 - Να περιλαμβάνουν ενδιαφέρουσα χρήση χρωμάτων, μορφών και γεωμετρικών σχημάτων.
- 

Ομάδα στόχος

μαθητές/τριες που διδάσκονται τη Νέα Ελληνική ως δεύτερη γλώσσα 11 -15 ετών



«Το κόκκινο τραπέζι»

Λεξιλογικοί Στόχοι:

1. Ανάκληση & ανάπτυξη λεξιλογίου:
 - Ουσιαστικά: Αντικείμενα μέσα σε έναν εσωτερικό χώρο (π.χ. μολύβι, καναπές, ντουλάπι, βάζο, φυτά, κουρτίνα, χαλί).
 - Επίθετα: Περιγραφή αντικειμένων (π.χ., μεγάλο, διάφανο, πορτοκαλί, βρεγμένο, πράσινο, μοβ).
 - Ρήματα: Δράσεις που σχετίζονται με δραστηριότητες στον χώρο (π.χ., ζωγραφίζω, διαβάζω, καθαρίζω, τακτοποιώ).
2. Λεξιλογική κατανόηση μέσα από περιγραφή:
 - Σύνδεση ουσιαστικών και επιθέτων (π.χ., «αγκαθωτό φυτό», «πολύχρωμος τοίχος»).

Γραμματικοί Στόχοι:

1. Κατηγοριοποίηση των μερών του λόγου: (ουσιαστικά-επίθετα-ρήματα)
2. Εξάσκηση στη χρήση των επιθέτων και ουσιαστικών (συμφωνία ουσιαστικού επιθέτου) (π.χ., «κόκκινο τραπέζι», «μακριά κουρτίνα»).
3. Χρήση χρόνων:
 - Ενεστώτας: Τι κάνω στον χώρο/ Τι ακούω/ Τι νιώθω κτλ. (π.χ. «Καθαρίζω το δωμάτιο»).
 - Αόριστος & Παρατατικός: Αφηγούμαι τι συνέβη/τι συνέβαινε (π.χ., «Ο ζωγράφος είχε πάντα τακτοποιημένο το εργαστήριό του»).

Πώς θα θυμάμαι όλες αυτές τις πληροφορίες;



Το κόκκινο τραπέζι
του Νίκου Χατζηκυριάκου-Γκίκα, 1987



σεμιναριακό υλικό



Πώς αρχίζω;

Το αγαπημένο μου αντικείμενο στο δωμάτιό μου

«Το τραπέζι μου γιατί πιο πολύ χρειάζομαι»
«το τραπέζι μου γιατί εκεί κάνω τα μαθήματά μου και πολύ μ' αρέσει»

«Επειδή τον πιο πολύ χρόνο μου, εκεί τον χρησιμοποιώ. Διασκεδάζω πάρα πολύ! Παίζω με τους φίλους μου»

«Το τραπέζι μου γιατί πιο πολύ χρειάζομαι»

«Τ' αγαπημένα μου αντικείμενα είναι η τηλεόραση κι ο υπολογιστής μου και τα ηλεκτρονικά παιχνίδια, γιατί μ' αυτά παίζω»

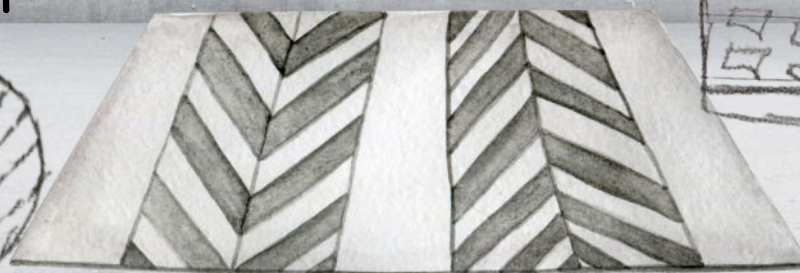
«Το κρεβάτι μου, γιατί όταν είμαι κουρασμένη από το σχολείο, ξαπλώνω εκεί πέρα και ξεκουράζομαι»

«η πολυθρόνα μου, γιατί μ' αρέσει να κάθομαι εκεί και να διαβάζω βιβλία»

«Δεν έχω αγαπημένο αντικείμενο γιατί δεν έχω πολλά πράγματα, αλλά αγαπώ το ποδόσφαιρο»

η μπάλα του βόλεϊ

το κομπιούτερ μου



Ρουτίνα: Περιγράψω με ουσιαστικά, επίθετα, ρήματα

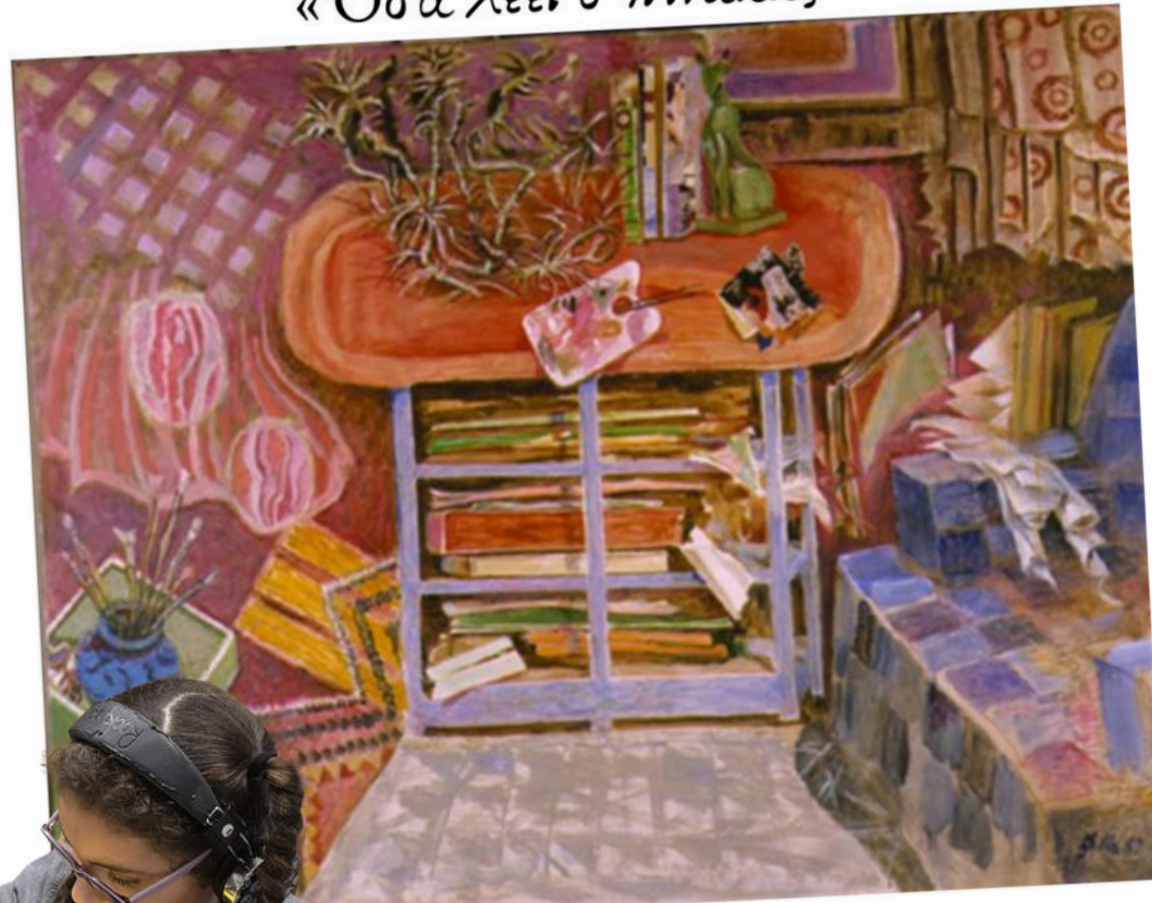
ΡΗΜΑΤΑ

Ζωγραφίζω, παίζω, κοιμάμαι,
τρώω, διαβάζω, γράφω, ποτίζω,
κάθομαι, Ξαπλώνω, χρωματίζω,
βαριέμαι, μιλάω, μαλώνω,
συμμαζεύω, φυτεύω



Ημέρα Ελληνικής Γλώσσας

«Όσα λέει ο πίνακας»



Πίνακας του Νίκου Χατζηκυριάκου-Γκίκα, 1987



Γράψε εδώ το όνομά σου:.....

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

ΕΠΙΘΕΤΑ

ΡΗΜΑΤΑ

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

το κουτί, το χαρτί, τα βιβλία,
οι κουρτίνες, το χαλί, τα ράφια, το φυτό, η
κάρτα, η παλέτα, το τραπέζι, τα
λουλούδια, το βάζο, η γάτα, το άγαλμα,
η κορνίζα, ο τοίχος, το πάτωμα, τα
χρώματα, οι μπογιές, το παράθυρο,
η εικόνα, η ζωγραφιά

ΕΠΙΘΕΤΑ


μπλε βάζο, μεγάλος καναπές, μακριές
κουρτίνες, κόκκινα σχέδια, πράσινο
άγαλμα, όμορφο φυτό, πολλά πινέλα,
χρωματιστός καναπές, άσχημο φυτό,
μικρό βάζο, όμορφος τοίχος, πολύχρωμος
τοίχος, μοβ ράφι, αγκαθωτό φυτό.

«ΠΑΜΕ ΝΑ ΔΟΚΙΜΑΣΟΥΜΕ ΚΙ ΕΜΕΙΣ»



Ρουτίνα: Περιγράψω με ουσιαστικά, επίθετα, ρήματα

«Όσα λέει ο πίνακας»



Πίνακας του Νίκου Χατζηγεωργιάκου-Γκίκα, 1987

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ
βάζο, βιβλία, παλέτα, χαρτιά, χαλί, κουρτίνες, πινέλο, άγαλμα, φυτά, βιβλιοθήκη, ράφια, τοίχος, χρώματα

ΕΠΙΘΕΤΑ
πράσινα, κόκκινα, χρωματιστά μολύβια, μπλε βάζο, ροζ, ψηλό, μαλακό, μικρό, μεγάλη βιβλιοθήκη, πράσινο φυτό, γκριζο χαλί, μικρό άγαλμα, ξύλινη βιβλιοθήκη, ξύλινα ράφια, τετράγωνο, στρόγγυλο, ορθογώνιο χαλί, τετράγωνη βιβλιοθήκη, φαρδιά βιβλιοθήκη

ακούω μουσική
μαζεύω
τρέχω
σκάρφαλώνω
διακοσμώ
τακτοποιώ

σκέφτομαι
πίνω
περπατάω
διαλέγω
κυλιέμαι
κοιτάζω το τηλέφωνο
χορεύω, κάθομαι, κοιμάμαι, διαβάζω, οργανώνω
γράφω, δουλεύω, ζωγραφίζω, κουράζομαι
ανοιγοκλείνω την κουρτίνα,
ξαπλώνω, ονειρεύομαι πηδών στην πολυθρόνα, παίζω, περπατάω, φυτεύω ποτίζω
τραγουδάω, σκέφτομαι καθαρίζω

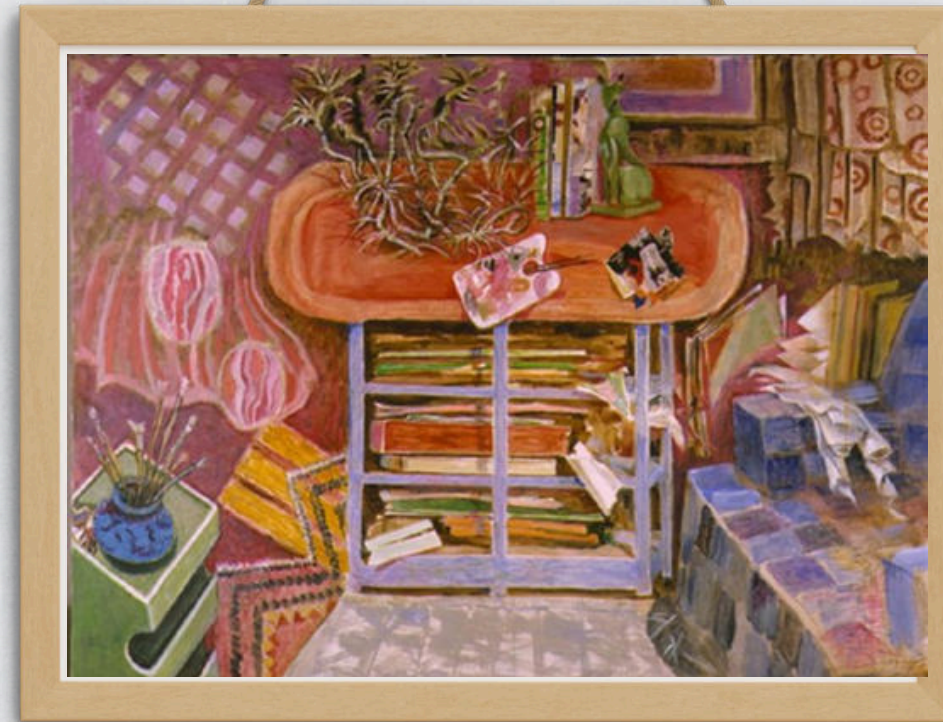
Πώς φεύγω από το προφανές;
2x5

βάζο, βιβλία, παλέτα, χαρτιά, χαλί, κουρτίνες, πινέλο, άγαλμα, φυτά, βιβλιοθήκη, ράφια, τοίχος, χρώματα

πράσινα, κόκκινα, χρωματιστά μολύβια, μπλε βάζο, μεγάλη βιβλιοθήκη, πράσινο φυτό, γκριζο χαλί, μικρό άγαλμα, ξύλινη βιβλιοθήκη, ξύλινα ράφια,, τετράγωνο, στρογγυλό, ορθογώνιο χαλί, τετράγωνη, φαρδιά βιβλιοθήκη

τραγουδάω, ακούω μουσική, χορεύω, αθλούμαι, ασκούμεαι, κυλιέμαι, σκαρφαλώνω, πηδάω στην πολυθρόνα, περπατάω, τρέχω, παίζω, κουράζομαι, ξαπλώνω, κοιμάμαι, σκέφτομαι, ονειρεύομαι, διαβάζω, ανοίγω, κλείνω, τρέχω, μαζεύω, καθαρίζω, τακτοποιώ, διακοσμώ, τρώω, πίνω, κοιτάζω το τηλέφωνο, ανοιγοκλείνω την κουρτίνα

Αν ήμουν μέσα στον πίνακα...



«Αν ήμουν μέσα σε αυτή την εικόνα, θα ένιωθα ηρεμία και έμπνευση. Ο ζεστός φωτισμός, τα βιβλία, τα φυτά και η καλλιτεχνική ατμόσφαιρα μου δίνουν την αίσθηση ότι βρίσκομαι σε έναν προσωπικό χώρο γεμάτο δημιουργικότητα και σκέψη. Θα ήθελα να καθίσω, να διαβάσω ένα βιβλίο ή να γράψω κάτι που με εμπνεεεί!»

«Μήπως ήταν το εργαστήριο του Νίκου, αλλά ο Νίκος δεν ήταν στο σπίτι, ο Θεός του μπήκε και τα έκανε έτσι»

«Νομίζω είναι καλοκαίρι γιατί από εδώ έρχεται φως κι από εδώ έρχεται φως»
«Είναι φθινόπωρο, από τα χρώματα»

«Μυρίζει μπογιά»
«Ακούω μαρκαδόρο να ζωγραφίζουν. Ο Νίκος ζωγραφίζει και μυρίζει μαρκαδόρα με μπογιά μέσα»

Το άτακτο παιδί, ο Μάρκο

Το Άτακτο Παιδί Μάρκο

Μια φορά και έναν καιρό υπήρχε ένα αγόρι που τον λέγανε Μάρκο. Ο Μάρκος αγαπούσε να μπει μόνος του όταν οι γονείς του ηθάνανε για δουρεία. Ήταν η μέρα που είχαν πάει οι γονείς του για δουρεία. Ο Μάρκος καθώς γύρισε σπίτι από το σχολείο, έφαγε φαγητό, έκανε τα μαθήματά του και έπαιξε παιχνίδια. Μετά από λίγο καιρό βαρέθηκε. Μήνυε στο δωμάτιό του και άρχισε να ζωγραφίζει. Καθώς ζωγραφούσε δεν ήξερε ότι είχε μπλερώσει το δωμάτιο. Όμως όταν το κατάλαβε θύμωσε πολύ και έσπασε το βύζο. Τώρα το δωμάτιο είχε γίνει καλός. Άκουσε να ανοιχμοκάνει η πόρτα. Οι γονείς του είχαν έρθει. Όταν είδαν αυτήν την κατάσταση τον θύμωσαν και τον μάθωσαν. Ο Μάρκος είχε λύπησει. Κατάλαβε ότι αυτό που είχε κάνει ήταν λάθος. Καθάρισε το δωμάτιο του και είπε ότι δεν θα ξαναγίνει αυτό που είχε κάνει.

Ο κακός Τομ

- Ο κακός Τομ.
- Ο Τομ είναι στο δωμάτιο του παππού του.
- Ο Τομ βαριέται μέσα στο δωμάτιο. Σκέφτεται « τι να κάνω αυτό το δωμάτιο είναι πολύ βαρετό. »
- Πήγε στο ράφι και κοίταξε το άγαλμα. Είναι μία γάτα.
- Έκατσε στο καναπέ και πήρε τα πινέλα και τα χρώματα.
- Άρχισε να ζωγραφίζει πάνω στο καναπέ. Τότε του ήρθε μια ιδέα « γιατί δεν ζωγραφίσω παπού? » Μετά όταν ήρθε ο παππούς στο δωμάτιο ήταν ζωγραφισμένο.
- Ο Τομ, είπε « συγγνώμη παππού δεν εκέφτηκα » Ο παππούς του είπε « δεν πειράζει είναι πολύ ωραίο. »



Άτακτος Γιώργος

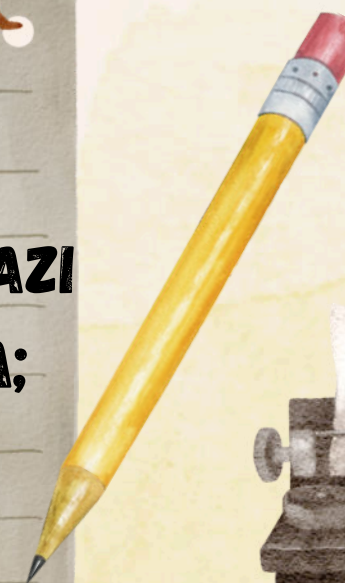
Άτακτος Γιώργος

Ο Γιώργος και η οικογένειά του σε ένα μικρό αλλά χαριτωμένο σπίτι. Ο Γιώργος ήταν το μονακό παιδί τους. Η μητέρα του ήταν καθαρή και τακτοποιημένη. Όταν ο πατέρας του έφυγε στην δουλειά, η μητέρα του έκανε μαθήματα από το τηλέφωνό της. Έπρεπε να ήταν ήσυχος εκείνη την ώρα. Μια μέρα, η μητέρα του Γιώργου ήταν στο μάθημα και ο Γιώργος βαριόταν πολύ. Διάβασε βιβλίο κάθισε στο κρεβάτι του όμως η ώρα δεν περνούσε. Ξαφνικά μια ιδέα στο μυαλό του. Η ιδέα ήταν μπορώ να ζωγραφίσω το δωμάτιό μου. Πήρε τις μπογιές τις ανακάτεψε και έβαψε όλο το δωμάτιο. Κουρτίνες, κρεβάτι, βιβλία, χαλί όλα τα έβαψε. Όταν βάφτηκαν οι κουρτίνες, τις έσκισε αντί να σκουλήσει τη μπογιά. Μετά ο Γιώργος έσπασε το βάζο. Η μητέρα ακούσε την ψωνή και έτρεξε στα δωμάτια. Ο Γιώργος κοιτούσε τη μητέρα του σαν λινακές. Η μητέρα του ήταν θυμωμένη. Μιλούσε με τον Γιώργο. Του είπε ότι αυτό που έκανε είναι κακό. Ο Γιώργος κατάλαβε το λάθος του. Ο Γιώργος υποσχέθηκε ότι δεν θα ζαχαρώσει και αγκάλιασε την μητέρα του.

Το παιδί που δεν είχε όνομα

Το παιδί που δεν είχε όνομα
το παιδί δεν είχε ένα όνομα
πήγα μέσα και είδα ένα βιβλίο
πήγα στο καναπέ και διάβασε το βιβλίο
το βιβλίο ήταν αστρίο και ήταν ένα
στρουμψάκι μέσα στο βιβλίο
το στρουμψάκι ήταν πολύ αστρίο

CCCCC
**ΠΑΜΕ ΝΑ
ΓΡΑΨΟΥΜΕ ΜΑΖΙ
ΕΝΑ ΠΟΙΗΜΑ;**



Ποίημα: «Το κόκκινο φύλλο»



Το κόκκινο τραπέζι του Νίκου Χατζηκυριάκου-Γκίκα, 1987

Μπαίνει ήλιος από το παράθυρο
Ακούω δυνατά, το υπερκαδωμένο
Μυρίζει μισογιά
Βλέπω παντού φυτά
Είναι φθινόπωρο
Και έχει ένα φύλλο κόκκινο
Πετάει σιγά σιγά στον αέρα
Βραίνει ήρεμια και αρμονία - από μέσα
Χάτα περπατάει και την μίγα χορταίνει
Περίτσει το μολύβι κάτω
Μετά ανέβηκε πάνω στο θόλο
Αυτό είναι ένα εργαστήριο
Που τα πάντα είναι δυνατά.

ΚΑΛΕΣΜΕΝΟΣ ΕΚΤΠΛΗΞΗ



Μετά την ανάγνωση του ποιήματος. Ερώτημα για σκέψη: Τι μπορεί να κινητοποιήσει τα παιδιά να εκφραστούν;



Πώς μιλάω στα παιδιά για τον καλλιτέχνη;

ένα σχόλιο...

«Κυρία, το δωμάτιο
αυτό είναι
τακτοποιημένο»

μια απορία...

«Ποιο ήταν το
αγαπημένο του
χρώμα;»

ο ίδιος ο πίνακας



τα παιδιά...

"Ich spreche Deutsch"

ταξίδια
χόμπι
συνήθειες



για την αγάπη του
καλλιτέχνη στα
φυτά, για τους
κήπους που είχε σε
κάθε σπίτι που
έμεινε

για το πρώτο του μάθημα με
τον δάσκαλό του
Κωνσταντίνο Παρθένη

για τον κυβισμό

για το πώς ανακάλυψε
ως παιδί το χρώμα και
το σχέδιο..



Για την αγάπη του
καλλιτέχνη για τη
διακόσμηση και την
αισθητική

για το εργαστήριό του που ήταν
πάντα καθαρό και όλα ήταν πάντα
τακτοποιημένα



για το πόσο του άρεσε να
διασκεδάσει με τους φίλους του

«Τώρα που μάθατε αυτά τα πράγματα για τον
ζωγράφο, τι σκέφτεστε γι' αυτόν τον πίνακα;»

Γλέντι στ' ακρογιάλι ή πάρτι στην παραλία;



Ποιους πίνακες διάλεξα; Ποιες ρουτίνες του *Artful Thinking*?



Γλέντι στ' ακρογιάλι
πίνακας του Νίκου Χατζηκυριάκου-Γκίκα

Γλέντι στην ακρογιαλιά

Λεξιλογικοί Στόχοι:

- Ανάπτυξη λεξιλογίου:
 - Ουσιαστικά: Λέξεις που περιγράφουν αντικείμενα, ρούχα
 - Επίθετα: Περιγραφές χρωμάτων, συναισθημάτων (π.χ., κόκκινο, καλοκαιρινό, πολύχρωμο, χαρούμενος).
 - Ρήματα: Δράσεις και συναισθηματικές αντιδράσεις (π.χ., γελάω, πηδάω, διασκεδάζω, σκέφτομαι).
 - περιγραφή τόπου και χρόνου (παραλία, καλοκαίρι)

Γραμματικοί Στόχοι:

- Χρήση του Ενεστώτα (Περιγραφή & Παρατήρηση)
- Χρήση Αιτιολογικών Προτάσεων (Γιατί - Επειδή - Διότι - καθώς)
- Χρήση Υποθετικών Λόγων
- Χρήση του Αορίστου & Παρατατικού (Ανάλυση τεχνικών & τρόπου ζωγραφικής)
- Επίθετα (Περιγραφή Χρώματος, Σχήματος, Σύνθεσης)

Ρουτίνα: Γιατί το λες αυτό;

Γιατί το λες αυτό;

- Περιγράφουν αυτό που βλέπουν διατυπώνοντας παράλληλα σκέψεις για τον πίνακα τις οποίες καλούνται να αιτιολογήσουν.
- Ποιο είναι το πρώτο πράγμα που σας έρχεται στο μυαλό; Τι σε κάνει να το λες αυτό; Τι σημαίνει αυτό για σένα;
- Παρατηρήστε το φόντο πίσω από τα πρόσωπα. Τι βλέπετε; Πού βρίσκονται; Τι σε/ σας κάνει να το λες/λέτε αυτό; Τι κάνουν;
- Τι σε/σας κάνει να το λες/λέτε αυτό;
- Τι σχήματα χρώματα βλέπε; Τι παρατηρείτε για τον τρόπο που ζωγραφίζει;

Από την παρατήρηση και τη συζήτηση αναδύθηκαν τα χαρακτηριστικά του κυβισμού

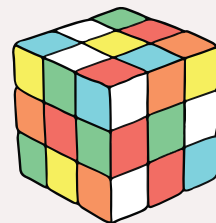
Ρουτίνα: Μπαίνω στα παπούτσια του άλλου

Μπαίνω στα παπούτσια του άλλου

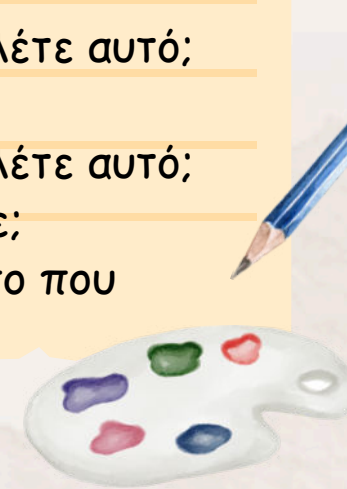
- Τι νιώθουν; Τι αισθάνονται; Γιατί το λες αυτό;
- Αν έπρεπε να διαλέξεις ένα πρόσωπο ποιο πρόσωπο θα διάλεγες; Γιατί;



πίνακας του Pablo Picasso



ΤΙ ΕΙΝΑΙ Ο ΚΥΒΙΣΜΟΣ





Σημειώνω και δομώ τον λόγο μου πιο εύκολα

- βρίσκονται στην παραλία σε μια ταβέρνα
 - τρώνε και έχουν κουβέντα
 - νιώθουν χαρούμενοι
 - επειδή δελάνε και φεύνεται χαρούμενοι
 - σκέφτονται από αυτό που μιλάνε
 - ακούμε μουσική και δελία
 - κυριζει φαγητό όπως χύρο και ψάρι
 - Είναι καλοκαίρι
 - βράδυ
 - φαίνεται ότι είναι βράδυ γιατί ο ουρανός είναι σκοτεινός και είναι καλοκαίρι γιατί οι άνθρωποι φοράνε κοντά ρούχα.

- βρίσκονται σε τράπεζι έξω από ένα σπίτι/ταβέρνα
 - σκέφτονται τι ωραία περνάνε
 - Είναι χαρούμενοι
 - νιώθουν χαρά
 - η κυρία με προστά δεν δείχνει ανόηματα
 - ακούω φωνές από άτομα μου χέλια
 - Είναι άνοιξη ή καλοκαίρι επειδή δεν δείχνει ο πίνακας ότι βρέχει ή έχει κακό καιρό
 - κυριζω πευκανόσιμα φαγητά
 - Είναι μάλλον μεσημέρι, επειδή βλέπω στο πίσω μέρος έναν ήλιο

Οργανώνω τη σκέψη μου

Τι βλέπω ανθρώποι που είναι χαρούμενοι που βρίσκονται ταβέρνα και κινούνται γιατί έχει ένα τράπεζι και κινείται φαγητά
 Τι κάνουν δελάνε μιλάνε σκέφτονται π.χ. περνάνε τι έχει δια φαγητό ή αν ακούω φωνές που ακούω
 Τι νιώθω νιώθω χαρούμενοι
 Τι ακούω μουσική, παλίο, ανθρώποι που μιλάνε, σκέψα
 Τι μορζω φαγητό → πίτσι, σφολάκια, θαλάσσα
 Τι εποχή: καλοκαίρι βράδυ
 Τι ώρα: απόγευμα/βράδυ
 Τι ακούω: μουσική, φωνές, γιατί φαίνεται ότι είναι βράδυ από πίσω μέρος και έχει ήλιο στο πίσω μέρος
 Τι ακούω: μουσική, φωνές, γιατί φαίνεται ότι είναι βράδυ από πίσω μέρος και έχει ήλιο στο πίσω μέρος



Her



Ακούω τους συμμαθητές μου...

1) Ανθρώπους που συζητάνε σε μία ταβέρνα
 2) κάθονται έξω και μιλάνε
 3) συζητάνε και μιλάνε
 4) νιώθουν χαρούμενοι και σκέφτονται τι μπορούν να παραγγείλουν
 5) Τα πολλά χρώματα τους κάνουν να δείχνουν χαρούμενοι

Νομίζω ότι ήρθαν από την παραλία γιατί φοράνε καπέλα και είναι ξυπόλητοι

1) άνθρωποι που συζητάνε
 2) είναι σε μια ταβέρνα
 3) κάθονται έξω τρώνε και μιλάνε
 4) μιλάνε / συζητάνε χαρούμενοι / θαλασπύρη τι θα μπορούσαν να παραγγείλουν
 5) φεύνουν χαρούμενοι και τα πολλά χρώματα το κάνει να δείχνουν πιο ευτυχισμένοι

ήρθαν από τη θάλασσα στην ταβέρνα για να φάνε, επειδή είναι ξυπόλητοι.

Αναζητώ λέξεις και εκφραστικά μέσα ώστε να πω αυτό που σκέφτομαι




Ρουτίνα: Αρχή-μέση-τέλος ιστορίας

ΑΡΧΗ

ΙΝΕΝ ΠΕΡΙΤΟΥΤΟ ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΙΑΣ

Ημέρα Ελληνικής Γλώσσας

«Όσα λέει ο πίνακας»



Πίνακας του Νίκου Χατζηκυριάκου-Γκίκα

Γράψε εδώ το όνομά σου:.....

Διάλεξε ένα από τα ερωτήματα:

- Αν αυτό το έργο ήταν η αρχή της ιστορίας;
- Τι θα έλεγε η ιστορία;
- Αν ήταν η μέση μιας ιστορίας, τι έγινε πιο πριν;
- Αν ήταν το τέλος μιας ιστορίας;

Τίτλος: CCCCCCCCCCCCCC

ΠΟΤΕ: →

ΠΟΥ: →

ΠΟΙΟΣ; ΠΟΙΟΙ; →

ΤΙ ΕΓΙΝΕ; →

ΤΙ ΕΚΑΝΑΝ; →

το καλοκαίρι του 1860

ΕΤΙΝ ΑΔΙΞΑΝΘΡΩΠΟΙ

Τίτλος: το καλοκαίρι του Χατζηκυριάκου

Μια μέρα είχαν έρθει τα ξεδέρφια του Ζωγράφου και αποφάσισαν να πάνε στην παραλία για γλάντι

ΠΟΤΕ: →

ΠΟΥ: →

ΠΟΙΟΣ; ΠΟΙΟΙ: →

ΜΕΣΗ

Επιμεστήκεν και πήγαν στην παραλία, βρήκαν ένα αδίο τραπέζι και κάθισαν. Όταν άρχισαν στην γλάντι ο Ζωγράφος αποφάσισεν να κάνει το πίνακα της εικοστής.

ΝΕ: →

ΙΝ: →

ΤΕΛΟΣ

Ο Ζωγράφος άρχισε να ζωγραφίζει και τελικά ζωγράφησε μία εικοστήνια που κελθονσαι σε ένα τραπέζι και διασκεδάζουν

ΝΕ: →

ΙΝ: →

Διάλεξε ένα από τα ερωτήματα:

Αν αυτό το έργο ήταν η αρχή της ιστορίας:.....

Τι θα έλεγε η ιστορία;

- Αν ήταν η μέση μιας ιστορίας,

τι έγινε πιο πριν;.....

- Αν ήταν το τέλος μιας ιστορίας;



Οι μαθητές και οι μαθήτριες του Heritage School στη Λεμεσό

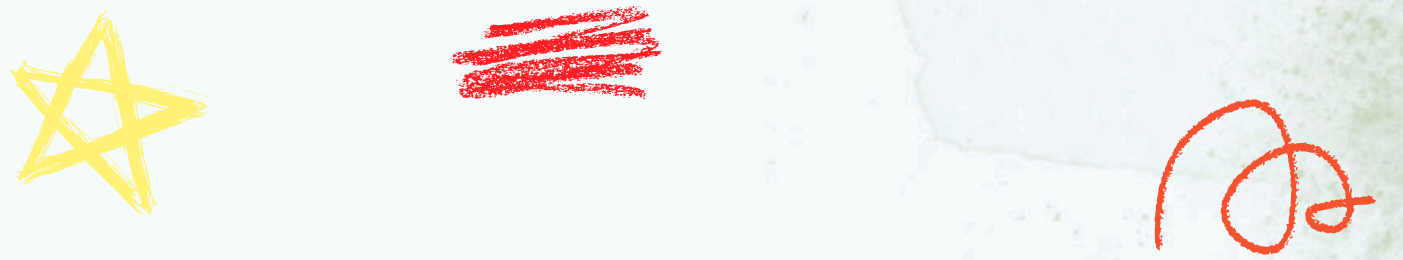
Ρουτίνα: Αρχή-μέση-τέλος ιστορίας

η μέση μιας ιστορίας
 Ήταν όλα μαζί σε ένα πανηγύρι κορζιάνα, και τραγουδούσαν και όπως πέρασαν η ώρα άρχισαν να πεινάσουν και πήγαν σε μια ταβέρνα. Εκεί φάγανε ~~μπαρμπα~~ μπριζόλες ζουζουκέκια θουβλάκια και πολλά άλλα νόστιμα φαγητά. Μετά από το φαγητό παραγγέλνανε να ποιάνε τσίπουρο. Ήταν λίγο δουρομένε και άρχισαν να κορζιάνα, να τραγουδούν και να λένε αστεία.

Η Ελένη έχει γενεθλία δύο μέρες πριν τελειώσει το καθυκταίρι κάλεσε όλους τους φίλους τους και περάσαν ένα αξεχαστο βραδυ μαζί. Το κραντζι γεματο φαγητα και υπερχοες βιχουαλιες. Παιζαμε μαζί παλιερμο και συζητούσαμε για ποδα θεματα αστεια και φομανακα.

Το μεγαλυρο ζοι
 Μια φορα κι εναν καιρο ήταν μια ιραστικα οικογενεια η οποια ηθελε να φαι μεζικο σ' ενα ιστιατοριο. Αλλα αυτη την ημερα εγινε μια μεγαλη ζημια. Ένα χαϊδουρι μπηκε μέσα στο ιστιατοριο και εφαγε τα φαγητα. Εμεις γελουσαμε παρα πολυ. Μετα ακου εφαγε τα φαγητα πινουσε πολυ. Φαινοταν και ευωμμη ηρε ενας ανθρωπος να δει πως είναι και ειπε οτι θα ζητησει τιρα. Ο ανθρωπος φοηθησε το χαϊδουρι. Μετα απο 30 λεπτα ειχε τρια μικρα χαϊδουρακια.

Τίτλος: Της Τρελής το Πανηγύρι.
 Ένα σαββατιάτικο μέση γύρι για οικογένεια συφασίσε τα δητησση και γλεττση στο καπηλίο του Κρησούτη. Εκεί κορζιατ, εφαγατ και γλεττσησαν ως το βράδυ. Ως που ηρθε η αστυνομια και εους ικατε παρατιριση για την εντατη μουσικη της ωρες κατης μουσικης.
 Οι οικογενεια σπυνητς εφυγε και συλαχθησε το παρεν στο σπιτι. Τίτλος εδωσαν μια υποσχεση. Καθε αριστα εφαι ιδιε κια να δινεται...



Handwritten signature or mark at the bottom right.

Τι λένε τα πρόσωπα του πίνακα;



«Αυτή εδώ, ήταν μια ζωγραφιά του Πικάσσο»

«Και πώς μπήκε στον πίνακα του Γκίκα;»
«Οι χαρακτήρες στις πίνακες, δεν μπορούν να ζουν χωρίς να είναι σε έναν άλλον πίνακα, είναι σαν ατμόσφαιρο nefes almalari için. Ήταν πολύ... βαριόταν πολύ και γιατί πάντα ήταν έτσι μόνη της, στον πίνακα και ήθελε να βγει και να πάει σε άλλον πίνακα. Βγήκε και κράτησε nefesini tutu. Μετά στην Gallery πήδηξε σε έναν άλλον πίνακα που οι άνθρωποι δεν μπορούν και πήγε και έκατσε εκεί. Είπα ότι είναι από τον πίνακα του Πικάσσο γιατί η σχήμα το πρόσωπό της είναι σαν Πικάσσο.»



Χρωματιστό Πρωινό

Οι κοπέλες μιλάνε και γελάνε
όλη τη δουλειά χαλάνε
Κάνουν κουβεντούλα στο πρωινό
που είναι χρωματιστό.

Έχει φως παντού
χαμογελάει η κυρία Μαντού.
Αυτή είναι από τη Γαλλία
με τα κρουασάν-ια και τα μανταρίνια.
Λέει "Bonjour" όλοι την ώρα,
από όλους βγαίνει χαρά.

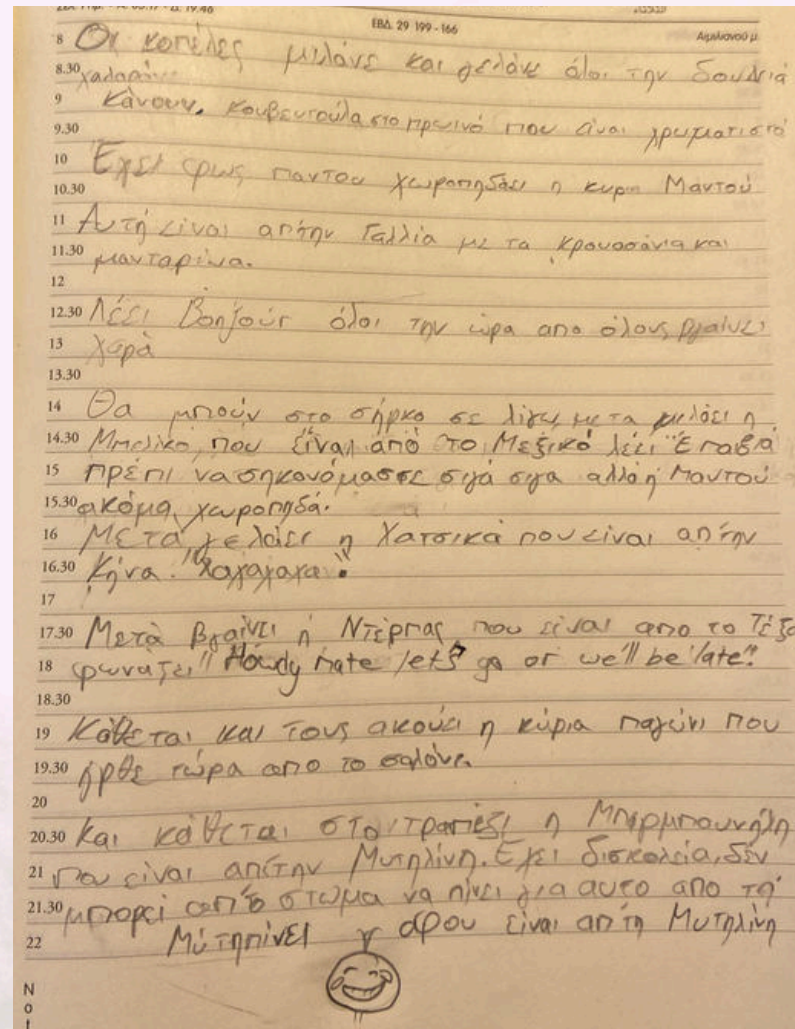
Θα μπουν στο τσίρκο
σε λίγο και μιλάει η Μπελικό
που είναι από το Μεξικό λέει:
«Ε, παιδιά, να σηκωνόμαστε σιγά-σιγά»
αλλά η Μαντού ακόμα χοροπηδά.

Μετά γελάει η Χατσικά
που είναι από την Κίνα
«Χαχαχά»

Μετά βγαίνει η Ντερπάς
που είναι από το Τέξας
και φωνάζει: "Howdy mate, let's go or we'll be late."

Κάθεται και τους ακούει η κυρία Παχώνη
που ήρθε γύρω από το σαλόνι.

Και κάθεται στο τραπέζι η Μπαρμπουλίνη
που είναι από τη Μυτιλήνη.
έχει δυσκολία δεν μπορεί απ' το στόμα να πίνει
γι' αυτό από τη μύτη πίνει
αφού είναι από τη Μυτιλήνη.



γλωσσική επίγνωση

γελία σία ακρόγιαλια
Circus breakfast
Ραlyαρο Κόζκϋ
Χρωματιστό πρωινό
Хеншины Сокрκα



«Κυρία, ο πίνακας δεν μου αρέσει»

«Δεν βγάζει νόημα η ζωγραφιά. Δεν αισθάνομαι τίποτα όταν το βλέπω. Με μπερδεύει δεν μου αρέσει»



- Συζητήστε το, είναι σημαντικό να γνωρίζουν γιατί δεν τους αρέσει κάτι
- Ζητήσετε τους να προτείνουν έργα τέχνης της αρεσκείας τους
- Παρουσιάστε στην τάξη διαφορετικά έργα τέχνης (στιλ, ρεύματα, τεχνοτροπίες, είδη) και δείτε τι συγκινεί περισσότερο τους μαθητές/τις μαθήτριές σας
- Εμπλέξτε κι άλλες μορφές τέχνης





ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ!



Επικοινωνήστε μαζί μου
στο mprousiou@yahoo.gr

Θα χαρώ πολύ να
διαβάσω τα σχόλιά
σας και να μου
πείτε τι σας είπε
ο πίνακας.

